

TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Ücretli ve İşsiz Jeoloji Mühendisleri Komisyonu

TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı 14-15 Kasım 2009 tarihinde İstanbul İTÜ Maçka Kampüsü'nde yaklaşık 800 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Hazırlık döneminden başlayarak son gününe kadar yapılan çalışmalarla kurultay süreci, mühendislerin ülkemiz ve TMMOB içindeki konumları, beklentileri hakkında bizlere pek çok veri sağladı. Yine kurultayla birlikte, önümüzdeki dönemde TMMOB çatısı altında, daha güçlü bir birliktelikle oda çalışmalarını sürdürebilecek kadroların nasıl oluşturulabileceğine ilişkin bir yol haritasının da köşe taşları belirlenmiş oldu.

TMMOB ile ilişkisi olan yada olmayan ücretli işsiz

mühendislerle iletişimin aracı olarak görülen kurultayın hazırlık döneminden itibaren süreci özetle:

Ücretli ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı'nın yapılma kararı TMMOB 40. Genel Kurulu'nda alınmıştır. Yine alınan karar doğrultusunda kurultayın Sekretaryası Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İstanbul Şubesi tarafından yürütülmüştür.

Merkezi Kurultayın örgütlenme sürecinin temel aracı olarak; yerel kurultaylar ve atölye çalışmalarının yapılması öngörülmüştür. Bu kapsamda İstanbul, İzmir, Ankara, Samsun, Zonguldak, Adana ve Bursa da yerel kurultaylar

gerçekleştirilmiştir. Bağlı şubelerimiz ve merkezimizin de bulunduğu bölgelerde sözü edilen çalışmalara katılım ve katkı sağlanmıştır. Yapılan atölye çalışmalarından çıkan sonuçlar ve öneriler yerel kurultaylarda değerlendirilerek merkezi kurultaya iletilmiştir.

Çalışma yaşamında karşılaşılan sorunların tespitinin ve çözüm yollarının tartışılmasının amaçlandığı kurultayda, sorunları yaşayan mühendislere ulaşılması ve onların bu tartışmanın bir parçası haline getirilmesi temel bir ilke olarak kabul edilmiştir. Özel sektörde/devlette çalışan ya da işsiz olan, ancak zamansızlık, haberdar olamama vb. pek çok sıkıntı nedeniyle Meslek Odasından, TMMOB'den habersiz olan ve TMMOB tabanının yaklaşık %80'lik bir kesimini oluşturduğu düşünülen bir kesimle bir araya gelmek, kurultayın en ayırt edici özelliği olmuştur. Dolayısıyla muhataplarının sorunlarına sahip çıkmasını sağlamak için, TMMOB'nin imkânlarının birliğin tabanına sunulduğu bir çalışma olarak kurultay Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları açısından tarihsel bir anlam taşımaktadır.

Yerel Kurultay çalışmalarından bahsederken, JMO Merkez olarak bizim de içinde bulunduğumuz Ankara Yerel Kurultay'ına özel bir vurgu yapmak gerekmektedir.

Ankara Yerel Kurultay çalışmaları, Ankara çevresindeki 9 ilde (Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Yozgat, Aksaray, Konya, Eskişehir, Afyon) Oda temsilcileri/yöneticileri ile bilgilendirme toplantılarının gerçekleştirilmesinin ve daha sonra Nevşehir dışındaki diğer illerde kurultaya yönelik söyleşi ve paneller düzenlenmesinin ardından gerçekleştirilmiştir.

Ankara merkezinde ise yerel kurultaya kadar 8 ayrı atölye çalışması başlatılmış ve bu atölye çalışmaları kapsamında paneller, söyleşiler düzenlenerek olabildiğince yoğun katılım sağlanmaya çalışılmıştır. Yerel Kurultaya ise bu atölye çalışmalarından süzülen öneriler ve atölye katılımcıları tarafından şekillenen çalışma sonuç metinleri sunulmuştur.

Çalışmaların heyecanlı, emekli ve yoğun bir süreç olarak yaşanmasının yanı sıra, Ankara yerel kurultayına gidilirken, TMMOB'nin bir biriminin sözlü olarak çalışmalardan çekildiğini beyan etmesi, toplantılara temsilci göndermemesi,

yapılan hiçbir etkinliği üyelerine bildirmemesi, Ankara Yerel Kurultayının yapıldığı gün, bir başka oda biriminin üyeleri için acele bir kararla piknik düzenlemesi, kurultayın yapıldığı salonun öğleden sonra yerinin değiştirilmesi, Ankara Yerel Kurultayına bir iki oda dışında hiçbir Oda yöneticisinin katılmaması, vb., bu süreçte karşılaşılan bir dizi olumsuzluk olarak tarihe geçmelidir.

Bu ve buna benzer pek çok sıkıntıya rağmen Ankara Yerel Kurultayı, bağlı 9 ilde yaptığı çalışmalar ve duyurularla, 40000'e yakın broşürün üyelere ulaştırılmasını sağlamış, gidilen her mekânda, her toplantıda TMMOB örgütülüğünü yaygınlaştırmayı amaçlamıştır.

Diğer yerel kurultaylarda da en az Ankara merkezli çalışmalarda olduğu gibi emek ve özveriyle yapılan hazırlıklarla Merkezi Kurultaya doğru gidilmiştir.

Merkezi kurultaya 8 yerel kurultaydan sonuç bildireleri ve karar önerileri taşınmıştır. Ayrıca 2 gün süren kurultayda salondan da pek çok önerge divan başkanlığına iletilmiştir.

Kurultayın ilk günü (TMMOB ve EMO Yönetim Kurulu Başkanlarının yapmış olduğu açılış konuşmaları) kurultayı yok hükmünde sayma yönünde olmasına ve katılımcıların temsiliyetini sorgulamasına karşın, kurultay katılımcıları kurultaya sahip çıkmışlardır.

İki gün boyunca yapılan tartışmalar, ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütüne, örgüt kültürüne, demokratik haklarına sahip çıktığını göstermiştir.

Merkezi Kurultay'da, Asgari Ücret, Sendika ve Özelleştirme tartışmaları öne çıkan konular olmuştur. Özellikle asgari ücret tartışmalarında mühendisler için ayrı bir asgari ücret ve tüm emekçi kesimle ortak asgari ücret mücadelesi önerileri, üzerinde ortaklaşamayan dolayısıyla daha çok kafa yorulması gereken başlıklar olarak karşımızda durmaktadır.

Kurultay katılımcıları tarafından 2 gün boyunca TMMOB Genel Kuruluna taşınmak üzere 79 karar alınmıştır.

Bu kararlardan bazıları

TMMOB, esnekleşmenin "yasallaştırıldığı" taşeronlaştırma, sözleşmeli çalıştırma ve Özel

İstihdam Büroları'nı; çalışma yasaları ve iş yaşamından tamamen kaldıracak çalışmalar yapar.

TMMOB, iş güvencesinin kapsamının tüm ücretli çalışanlara genişletilmesi, işverenlerin her türlü keyfi ve haksız işten çıkarması karşısında kesin işe iadeyi içermesi, işverenlerin işçinin dava süresince işsiz kaldığı bütün sürenin ücretinden tüm mal varlığıyla sorumlu olması, bu ödemenin işveren tarafından değil, devlet tarafından ödenmesi ve işverenden tahsilinin devlet tarafından yapılması ve uzun olan mahkeme sürelerinin kısaltılması doğrultusunda yasal düzenleme yapılması için mücadele eder.

TMMOB, fazla mesailerinin tespitinin sağlanması ve ödenmesi konusunda çalışmalar yürütür ve ücretlerin gizlenmesinin önüne geçilmesi ve SSK primlerinin gerçek ücret üzerinden yatırılmasının tespitinin yapılması için mücadele eder.

TMMOB ve odalar, meslek alanını düzenleyen yetkili kurum olarak mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma standartlarını ve şartlarını belirleyen tip sözleşmeler hazırlar ve oda üyelerinin bu koşullar ile çalışabilmesi için hukuki ve toplumsal baskı oluşturur. TMMOB, sözleşmelerde mühendis, mimar ve şehir plancılarının iş tanımlarının, görev ve yetkilerinin açık olarak belirlenmesini sağlar.

İl Koordinasyon Kurulları (İKK) ve Odalar bünyesinde ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma yaşamında karşılaştığı sorunlarla ilgili hukuk birimleri oluşturulur. Bu hukuk birimi ücretli mühendis, mimar ve şehir plancılarının iş hayatında karşılaştıkları ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının çözümü ve meslek etiği, iş güvenliği, çevre ve halk sağlığı vb. konularda iş yerlerinde baskıya maruz kalan, mobbing ve tacize uğrayan üyeleri için hukuk mücadelesini sürdürür. İKK'lar bünyesinde hukuk birimlerinin kurumsal hale gelerek üyeler tarafından bilinirliğini sağlar.

TMMOB, kamu ve özel sektörde çalışan ücretli mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük

hakları ve iş güvencesiyle ilgili çıkarılan yasa, tüzük ve yönetmelikleri izleme ve takip birimi oluşturmalıdır

TMMOB, mühendislik, mimarlık ve plancılık hizmetlerinde son yıllarda ortaya çıkan ve krizle iyice netleşen yoksullaşmanın, güvencesizleşmenin ve geleceksizleşmenin, işsiz kalmanın asıl sorumlusunun kapitalizm olduğunu vurgular ve diğer emek örgütleriyle birlikte ortak mücadele ve örgütlenme biçimlerinin yaratılması için mücadele eder.

TMMOB, emperyalist bağımlılık ilişkilerinin bütün yönlerine karşı mücadeleyi esas alan bir yaklaşımla, özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarına son verilmesini; eğitim, sağlık, enerji, haberleşme, ulaşım, barınma, gıda ve su gibi temel hizmetler alanının ve kamusal denetimin piyasa alanından çıkarılmasını savunur. TMMOB, halkın bu hizmetlere kamusal bir hak olarak, insanca yaşam için temel gereksinim olan miktarına, ücretsiz erişiminin sağlanması amacıyla diğer emek örgütleriyle birlikte mücadele eder

TMMOB kadın üyelerinin işe girme süreçlerinde yaşadıkları her türlü cinsiyetçi ayrımcılığa ve yaklaşımlara, çalışma yaşamında karşılaştıkları cinsiyetçi iş bölümüne karşı mücadele eder. Kadın üyelerinin eşdeğer işe eşit ücret alması için mücadele eder. İşyerlerinde kadınlara yönelik şiddet, taciz ve mobbing gibi kapsamı çok geniş baskı uygulamalarına karşı hukuk mücadelesi başlatır.

TMMOB, eğitim sistemindeki her türlü eşitsizliği reddeder. Mühendislik, mimarlık fakültelerinin teknik altyapısını, eğitim kadrosunu ve eğitim düzeyini takip eder. Eksikliklerin giderilmesi, henüz altyapısı tamamlanmamış fakültelerin yeterli düzeye yükseltilmesi ve her türlü lisans programının ücretsiz olmasını savunur. Eğitim kurumları üzerindeki her türlü antidemokratik kurum ve yapılanmanın kaldırılması için mücadele eder.

TMMOB, mesleğin gelişimi için üyelere vereceği seminer ve konferansların gelir getirici olmamasını ve yetkilendirme niteliği

taşımayan bir katılım belgesi verilmesini savunur.

Yetkin mühendislik ve belgelendirme uygulaması, mühendis emeğinin değersizleştirilmesi sürecinin bir parçasıdır. Sermaye ve iktidarlar tarafından da savunulmaktadır. Hedeflenen, mühendislik-mimarlık emeğinin daha ucuza, daha nitelikli olarak istihdam edilebilmesidir. TMMOB, mesleki deneyimin belgelendirilmesi, mesleki yetkinliğin belgelendirilmesi; yetkin/yetkili/uzman mühendislik gibi, mühendis emeğini ucuz işgücü haline getirecek ve üyeleri arasında bir eşitsizlik ve rekabet yaratacak tüm uygulamaları terk ve mahkum eder.

TMMOB, ülkemizde, başta eğitim, sağlık ve mühendislik hizmetlerinin, AB müzakereleri, GATS ve benzeri emperyalizme hizmet eden anlaşmalar doğrultusunda değil; toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda düzenlenmesini savunur. Bu çerçevede, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinde, GATS ve AB süreçlerinin getirdiği stajyerlik uygulamaları adı altında gerçekleştirilmek istenilen sömürü biçimini reddederek; her türlü sömürüye karşı, tüm mühendis, mimar, şehir plancıları ve diğer emek güçleriyle birlikte mücadele eder.

TMMOB yönetmeliğinde bulunan TMMOB işyeri temsilcilikleri hayata geçirilmelidir. Organize sanayi Bölgeleri(OSB)'nde küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde ve diğer yerlerde çalışan mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının örgütlenmesi için de TMMOB Bölge Temsilcilikleri İKK'ları bünyesinde kurulmalıdır. TMMOB işyeri ve bölge temsilciliklerinin İKK' larda temsil mekanizmaları yaratılmalı. İller ve Türkiye bazında temsilciler kurulları oluşturulmalıdır.

TMMOB bünyesinde Oda gelirlerinden TMMOB Genel Kurulunun belirlediği oranda yapılan kesinti ile Dayanışma Fonu oluşturulmalıdır. Fona, üyelerden de gönüllülük esasına göre katkı sağlanmalıdır. Fon esas olarak çevreye, halka ve işçi sınıfına

karşı sorumluluğunu yerine getirdiği için baskıya uğrayan, işten atılan ve oda örgütlenmesi ve sendikalaşma mücadelesinde baskıya uğrayan meslektaşlarla dayanışmaya yönelmelidir.

TMMOB ve bağlı Odalar, ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının üyeliğini teşvik edici uygulamalar yapar. Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için üyelik koşullarında; geriye dönük olarak istenen ait aidat miktarı üye olmayı engelleyici bir role sahiptir. TMMOB ve bağlı Odalar bu uygulamayı üye olduğu andan itibaren aidat alınması yönünde düzenleyici çalışmalar yapar.

TMMOB, ücretli çalışan üyelerinin çalışma yaşamındaki sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi, üyelerinin diğer emekçi kesimlerle dayanışma ve birlikte mücadele bilincinin ve duyarlılığının oluşturulabilmesi için çalışır. Bu çalışmaları yürütebilecek "ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancıları" komisyonlarının TMMOB'ye bağlı odalar ve şubelerinde kurulur, illerde İKK bünyesinde eşgüdümü sağlanır.

TMMOB ve Odalar, bir taraftan sınıfın birliğini zorlaştıran tüm farklılaşmalara karşı mücadele ederken, işçi sınıfının bir parçası olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının işçilerle birlikte örgütlenmesi için girişimlerde bulunur. TMMOB, ücretli çalışan üyelerinin sendikalaşabilmesi için çalışmalar yürütür. Bunu sağlamak için sendikalar ve odalar arasında çalışma grupları veya kurullar oluşturarak sendikalaşmaya destek verir.

Odamız Ücretli ve İşsiz Jeoloji Mühendisleri Komisyonu olarak başından sonuna takip ettiğimiz kurultay sonrasında, alınan kararların bir an önce uygulamaya geçmesi ve gerekli çalışmaların yapılmasını için üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmek için çalışmalarımıza devam edeceğiz. Yine bu sorunlara sahip çıkan, çözümden yana bir çalışma içerisinde olmak isteyen herkesi de bir kez daha komisyona davet ediyoruz.